

Bestuurlijke Voortgangsrapportage 2016-H1

Periode: januari tot en met juni 2016
Onderwerp: voortgang project Uithoflijn

Nummer: VGR-UHL-2016-H1

**Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum:
30 juni 2016**

1 Stoplichtrapportage

Bestuurlijke besluitvorming	groen	
Budget	groen	
Kosten- en dekkingsraming	groen	
Planning	oranje	
Risico-ontwikkeling	oranje	

Betekenis kleuren:

- Groen = verloopt naar wens
- Geel = bestaande risico's, beheerst door maatregelen
- Oranje = enkele risico's, onzeker of nog te beheersen
- Rood = risico's doen zich voor of dreigen zich voor te doen, geen beheersmaatregelen mogelijk

2 Projectomschrijving

De opdracht aan de projectorganisatie Uithoflijn is om, conform de uitgangspunten in de Bestuursovereenkomst van 20 juni 2012 en in samenwerking met alle belanghebbende partijen, op projectmatige wijze een werkend tramsysteem tussen Utrecht CS en De Uithof te realiseren, dat kwalitatief goed is, voldoende veilig en goed ingepast is in de stedelijke omgeving. Daarbij behoort ook de aanschaf van het juiste trammaterieel. Met de toevoeging van de coördinatie van het proefbedrijf aan de opdracht dient aangetoond te worden dat er sprake is van een werkend tramvervoersysteem Uithoflijn. De Uithoflijn dient volgens de vigerende planning operationeel te zijn medio 2018. Deze moet binnen het in het uitvoeringsbesluit beschikbaar gestelde budget worden gerealiseerd en moet in de toekomst voldoende rendabel te exploiteren zijn.

De Uithoflijn gaat de tramverbinding vormen tussen P+R De Uithof en de OV-Terminal aan de centrumzijde van Utrecht CS. Daarbij dient te worden voorzien in een technische doorkoppeling naar de SUNIJlijn om het materieel naar de remise te rijden voor stalling en onderhoud. In de hiernavolgende figuur is de Uithoflijn schematisch weergegeven en voorzien van de relevante kengetallen.

8 kilometer tracé

tussen Centraal Station en P+R De Uithof

70 km per uur

is de maximale snelheid van de Uithoftram

27 nieuwe tramstellen

24 stuks in dienst en 3 reserve

427 miljoen euro

is benodigd voor de realisatie van de Uithoflijn, inclusief trams

9 haltes

de eerste is Utrecht Centraal Centrumzijde, de laatste P+R De Uithof

28 km per uur

is de gemiddelde reissnelheid, inclusief stoppen bij de haltes

67 meter

is de lengte van de nieuwe gekoppelde trams, circa 33 meter per tram

2018

vanaf medio 2018 start de dienstregeling tussen Utrecht CS en P+R De Uithof

17 minuten duurt de rit

van eerste halte (Utrecht CS) tot laatste halte (P+R De Uithof)

16 keer per uur rijdt de tram

op werkdagen overdag

25.000 mensen

reizen nu dagelijks met buslijn 12 naar De Uithof

216 reizigers

per tram, 62 zitplaatsen en 2 rolstoelplaatsen

4 keer per uur rijdt de tram

op werkdagen in de avonden

45.000 mensen

reizen in 2020 dagelijks met de Uithoflijn van en naar De Uithof

3 Voortgangsrapportage

Deze halfjaarlijkse bestuurlijke voortgangsrapportage over de voorbereiding en de uitvoering van de Uithoflijn betreft de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016. Deze rapportage beoogt inzicht te verschaffen in de ontwikkeling van het project alsmede de beheersing daarvan. Voor het komende half jaar wordt vooruitgeblikt op de bestuurlijke besluitvorming.

Naast deze rapportage vanuit de projectorganisatie Uithoflijn worden door gemeente Utrecht en provincie Utrecht (afdeling Openbaar Vervoer) voortgangsrapportages verzorgd met betrekking tot de aan het project Uithoflijn gerelateerde nevenprojecten die onder verantwoordelijkheid van deze partijen worden uitgevoerd. Deze rapportages worden afzonderlijk aangeboden aan de Directieraad en Stuurgroep Uithoflijn.

In het voorbije half jaar is uitvoering gegeven aan door de provinciale directie op 31 maart 2016 genomen besluiten terzake positionering en scope van de projectorganisatie Uithoflijn bij de provincie. De projectorganisatie is daarbij per 1 april 2016 direct opgehangen onder de provinciale directie. De projectdirecteur is mandaat verleend waarmee hij invulling kan geven aan zijn onafhankelijke positie conform Bestuursovereenkomst. Het advies inzake scope en Systeemintegratie heeft geleid tot het herbevestigen van de scope van de Projectorganisatie Uithoflijn en het versterken van de provinciale afdeling Openbaar Vervoer (OV).

De informatievoorziening binnen POUHL (Projectorganisatie Uithoflijn) loopt volgens planning en de rapportages zijn tijdig en juist beschikbaar voor de sturing, beheersing en verantwoording. Het betreft de maandrapportages voor gebruik binnen POUHL, kwartaalrapportages voor de Stuurgroep Uithoflijn en verantwoording aan ministerie I&M en auditors / accountants en halfjaarrapportages voor (commissies van) Provinciale Staten en Gemeenteraad. Ter bevordering van eenduidigheid en consistentie worden de rapportageformats vanuit het project afgestemd met gemeente Utrecht en provincie Utrecht.

Stationsgebied

In eerdere voortgangsrapportages is aangegeven dat het risico hoog is op vertragingen in het Stationsgebied vanwege ontwikkelingen in de omgeving van het Uithoflijn. De geplande vastgoedontwikkelingen in het stationsgebied hebben geen gelijke tred kunnen houden met de integrale planning van de Uithoflijn en noodzaken tot optimalisatie van de bouwopgave van Uithoflijn en vastgoedontwikkelingen in het Stationsgebied. Een extra complicerende factor is dat de projecten, inclusief conditionering en tijdelijke maatregelen, worden uitgevoerd in opdracht van verschillende opdrachtgevers door verschillende opdrachtnemers. Het is in het belang van alle opdrachtgevers en opdrachtnemers dat de gehele bouwopgave wordt geoptimaliseerd.

Derhalve zijn de betrokken partijen reeds geruime tijd samen bezig mitigerende maatregelen te benoemen en te nemen teneinde de start van het proefbedrijf op 1 januari 2018 te blijven borgen. Daartoe heeft de gemeente Utrecht de zogenaamde super busomklap voorgesteld en heeft die gerealiseerd op 2 juli 2016. Daarmee is het faseringsvraagstuk in het stationsgebied verlicht maar nog niet opgelost. Het is heel waarschijnlijk dat realisatie van de geplande spoorconfiguratie in het stationsgebied gelet op de huidige stand van de aangrenzende vastgoedontwikkeling niet mogelijk is volgens de planning van de Uithoflijn. De realisatie van het oostelijke spoor conflicteert met de realisatie van Stationsplein Oost. Een voorstel is ontwikkeld om via een tijdelijk spoor in het stationsgebied het voor Uithoflijn geplande testbedrijf onverkort doorgang te kunnen laten vinden. De Stuurgroep Uithoflijn heeft ingestemd met de verdere uitwerking van dit tijdelijk spoor en de ermee gepaard gaande extra werkzaamheden zodat over uitvoering van deze werkzaamheden in het derde kwartaal van 2016 een besluit genomen kan worden.

Traminfrastructuur

Het eerste halfjaar 2016 heeft voor wat betreft de te realiseren infrastructuur vooral in het teken gestaan van de afronding van het ontwerp en het opstarten van de uitvoeringswerkzaamheden. De Opdrachtnemer Traminfrastructuur (BAM) heeft het definitief ontwerp gefaseerd ingediend. DO-versie D, specifiek voor het Stationsgebied, is eind juni 2016 ingediend ter acceptatie. De toetsing van dit DO (Definitief Ontwerp) loopt door tot begin van het derde kwartaal 2016. BAM werkt parallel aan het uitwerken van de uitvoeringsontwerpen voor de andere tracédelen. In juni 2016 zijn de eerste bouwwerkzaamheden aan de Traminfrastructuur zichtbaar geworden, met name in De Uithof en langs de Weg tot de Wetenschap en de Laan van Maarschalkerweerd, met de aanleg van onder andere spoorconstructies. De start van de bouwactiviteiten is gemarkeerd met een evenement tijdens de dag van de bouw op 4 juni 2016.

Dag van de bouw: Op het BAM werkterrein aan de Uppsalalaan realiseerde de bestuurlijke afvaardiging van de beide opdrachtgevers en de stakeholders in De Uithof op symbolische wijze het eerste stukje spoor van de Uithoflijn

Issues in het Stationsgebied (zoals hierboven aangegeven), De Uithof en bij de Nieuwe Tram Remise (NTR) / Faciliteren Toelatingsritten Lage Vloer Materieel (FTLVM) zorgen ervoor dat de planning van de Uithoflijn onder druk staat. Ten aanzien van de beheersing van het vraagstuk van de Electromagnetische Interferentie is het stappenplan verder gevolgd. De ontvangen rapportage geeft meer zekerheid en is onderworpen aan een second opinion waarvan de resultaten in het derde kwartaal 2016 worden verwacht.

De afgelopen periode is er een principe overeenstemming bereikt met NS-partijen, de eigenaar en de gebruikers van het pand aan de Laan van Puntenburg100 (tot voor kort bekend als HGB IV) over de aanpassingen die nodig zijn voor inpassing van de Uithoflijn en de benodigde grondtransacties. Van dit pand bleek een klein deel van de kelder onder het alignement van het te realiseren Uithoflijnspoor te liggen. In overleg met NS is besloten dat deel van de kelder te verwijderen zodat het gebouw en de Uithoflijn fysiek van elkaar gescheiden blijven. De werkzaamheden worden in het najaar van 2016 uitgevoerd.

De verleggingen van Kabels en Leidingen derden en die van UU/UMC zijn in de afgelopen periode voorbereid en worden komend kwartaal uitgevoerd. Dit geldt tevens voor de aansluiting van de onderstations die de bovenleiding van stroom zullen gaan voorzien.

Trammaterieel

Het ontwerpproces van het trammaterieel bevindt zich in de laatste fase en wordt naar verwachting in de zomer van 2016 afgerond. Parallel aan de ontwerpfase loopt de productiefase van de eerste vijf trams. Deze loopt conform planning. De eerste trams zijn gespoten en voorzien van vloerbedekking. De levering van de eerste tram in Nieuwegein staat gepland voor eind 2016/begin 2017. Hierna wordt een uitgebreide test- en toelatingsfase doorlopen op de SUNIJlijn onder verantwoordelijkheid van CAF, zodat de eerste trams in juli 2017 kunnen worden geaccepteerd, in eigendom van de Provincie Utrecht komen en kunnen worden ingezet voor het testbedrijf van de infrastructuur.

Daarnaast heeft de Projectorganisatie Uithoflijn medewerking verleend aan het project Vervoerkundige Koppeling SUNIJlijn en Uithoflijn met het leveren van input aan de business case, mede op basis van aanvullende informatie van CAF, vanwege de bijbestelling van trams.

Vorbereiding op Exploitatie en Beheer

Ten behoeve van de uitvoering van het Proefbedrijf is het Overall Proefplan Uithoflijn opgesteld. Bij de totstandkoming van dat plan is er uitgebreid gesproken met verschillende stakeholders (o.a. Qbuzz, de teams Regiotram en OV-exploitatie van de provinciale afdeling Openbaar Vervoer en de Universiteit Utrecht). Het Overall Proefplan Uithoflijn beschrijft de periode van het Proefbedrijf en de activiteiten die dan plaatsvinden.

Met team Regiotram van de provinciale afdeling Openbaar Vervoer is er intensief contact om ervoor te zorgen dat de informatie die beschikbaar komt vanuit BAM ten behoeve van Beheer & Onderhoud op een juiste manier een plaats te geven in de systemen van Regiotram. De ontvangstorganisatie heeft een informatiedatabase (objectenregister) ingericht dat door Regiotram gevuld kan worden met de benodigde informatie.

Samen met Qbuzz en team Exploitatie van de afdeling OV is er gewerkt aan een uitvoeringsplan voor de Uithoflijn. In dit plan wordt een uitwerking gegeven van de opleiding trambestuurders, de (op)start van de Exploitatie met reizigers en de back-up scenario's tijdens de eerste maanden van de Exploitatie.

In het tweede kwartaal 2016 is het onderzoek naar het medegebruik door taxi's van de Leidseveertunnel afgerond. De uitkomst van dit onderzoek is dat medegebruik door taxi's van de Leidseveertunnel wordt afgeraden vanaf het moment dat daar een tram rijdt (Testbedrijf). Op basis van het onderzoeksrapport heeft de Stuurgroep Uithoflijn het advies overgenomen. De uitwerking wordt door de gemeente ter hand genomen.

Nevenprojecten (buiten scope Projectorganisatie Uithoflijn)

Nevenprojecten zijn projecten waar organisaties buiten POUHL (provincie Utrecht, gemeente Utrecht en stakeholders) voor verantwoordelijk zijn en waarvan de opgeleverde resultaten een direct raakvlak hebben met de projectscope en projectplanning van POUHL. Deze worden separaat gerapporteerd aan Directieraad en Stuurgroep Uithoflijn en de verantwoordelijken voor deze nevenprojecten hebben zich gecommitteerd aan de integrale planning van de Uithoflijn. Uithofpartners brengen 2 traverses op de benodigde hoogte. Nevenprojecten gemeente Utrecht zijn tijdig gerealiseerd.

De afdeling OV voert een aantal projecten uit die randvoorwaardelijk zijn voor het project Uithoflijn. De belangrijkste randvoorwaardelijke projecten voor het trammaterieel zijn de ombouw van de SUNIJlijn (project FTLVM) zodat het nieuwe trammaterieel test- en toelatingsritten kan rijden op de SUNIJlijn en daarnaast het tijdig gereed hebben van voorzieningen voor CAF op het remiseterrein waaronder een werkspoor voor het in eerste instantie inbedrijfstellen van trams. Deze randvoorwaardelijke projecten liggen op dit moment op het kritieke pad voor de Uithoflijn. De deadline uit het contract met CAF van 1 april 2016 voor het uiterste moment van beschikbaarheid van het Plan van Aanpak toelating nieuw trammaterieel is inmiddels gepasseerd. Afdeling OV heeft als verantwoordelijke aangegeven in het kader van de Wet Lokaal Spoor extra capaciteit in te zetten om alsnog hun opdracht te vervullen. De afronding van het Plan van Aanpak toelating nieuw trammaterieel in het kader van de Wet Lokaal Spoor ligt achter op de planning (contractmijlpaal), de afdeling OV heeft als verantwoordelijke extra capaciteit in gezet om dit te herstellen.

	t/m 2011	2012	2013	2014	2015	2016 Q1, Q2 en verwacht in Q3
Kaders	Masterplan Stationsgebied en tracé HOV om de Zuid vastgesteld Keuze voor tram i.p.v. bus BRU: Tramnetwerk 2025 GU stelt BP Trambaan AvS-baan – A27 vast MKBA en Business Case Principebesluit BRU, projectbesluit GU	April: GU en BRU stellen VO+ vast in uitvoeringsbesluit November: DB stelt uitgangspunten materieel vast	April: GU stelt bestemmingsplan Kruisvaartbaan vast Juni: GU en BRU stellen DO vast Juni/juli: SG stelt inkoopplannen en projectplan vast November: SG stemt in met BRU-advies om te kiezen voor sectionering vanwege de EMC-problematiek in De Uithof December: SG stelt geactualiseerde DO + raming vast	September en oktober: Bestemmingsplan-nen HOV-baan De Uithof, Westflank Stationsgebied en Smakkelaarsveld onherroepelijk oktober: AB stelt actualisatie beschikbaar budget Uithoflijn vast 1 (DB) en 17 december (AB): Instemming met contracten voor traminfrastructuur en trammaterieel december: 1^e Kamer bevestigt 2^e Kamerbesluit tot opheffing WGR+	Januari: Besluit aankoop gronden Oosterspoorbaan Mei: Realisatie bergingen en buurtstallingen December inwerkingtreding Wet Lokaal Spoor (afdeling OV beheerder in de zin van deze wet)	Trambaancontour Utrecht
	t/m 2011	2012	2013	2014	2015	2016 Q1, Q2 en verwacht in Q3
Overeenkomsten	Subsidie BRU aan GU voor HOV om de Zuid Overeenstemming BRU / GU over aankoop Cranenborch en tracéwijziging Samenwerkingsovereenkomst BRU / GU	Juni: Bestuursovereenkomst BRU / GU Juli: Uovk Tijdelijke Eindhale Jaarbeursplein	Juli: Uovk Kruisvaartbaan	Maart: Hoofdvk Uithoflijn in De Uithof Oktober: : 7 Uovk's GU/BRU Meerpartijen overeenkomsten t.b.v. overdracht BRU→ provincie Allonge (actualisatie) Bestuursovereenkomst december:Contractering Traminfrastructuur met BAM	Januari: contract Levering Trammaterieel CAF Oktober: Uovk CAR-verzekering tPU/GU November: Overeenkomsten Tafelconstructie Het Platform	Oktober: Contractering t.b.v. aanpassing gebouw Laan van Puntenburg100 Oktober: Afspraken PU/GU mitigatie planningsrisico's Stationsgebied

Traminfrastructuur

De kostenraming en de dekking voor de traminfrastructuur zijn respectievelijk € 341,5 mln. en € 341,6 mln. Deze bedragen zijn niet gewijzigd ten opzichte van de vorige rapportage.

Het verwachte projectresultaat is geraamd op € 2,5 mln. ten opzichte van € 4,5 mln. vorig halfjaar. Dit resultaat wordt in hoofdoorzaak bereikt doordat de VAT-kostenprognose met € 1,9 mln toeneemt. Gelet op bestaande kritieke paden en beheersing van risico's is nog geen sprake van de geplande afbouw van personele inzet binnen de Projectorganisatie Uithoflijn.

Trammaterieel

De kostenraming en de dekking voor het trammaterieel zijn respectievelijk € 84,7 mln. en € 84,7 mln. Deze bedragen zijn niet gewijzigd ten opzichte van de vorige rapportage.

Het verwachte projectresultaat is geraamd op € 0,1 mln. ten opzichte van € 0,5 mln. vorig halfjaar.

Het Project Onvoorzien trammaterieel bedraagt € 6,9 mln. Vooralsnog wordt er geen aanpassing van dit Project Onvoorzien voorgesteld.

Ondanks de risico's in met name het Stationsgebied wordt de start van het Proefbedrijf op 1 januari 2018 ongewijzigd aangehouden in de integrale planning van de Uithoflijn.

BAM is gestart met de realisatie van de traminfrastructuur op alle tracédelen van de Uithoflijn met uitzondering van het Stationsgebied. Verwacht wordt dat de realisatie medio 2017 gereed zal zijn, waarna het testbedrijf kan beginnen met een doorloop tot 31 december 2017, de contractuele opleverdatum van het project.

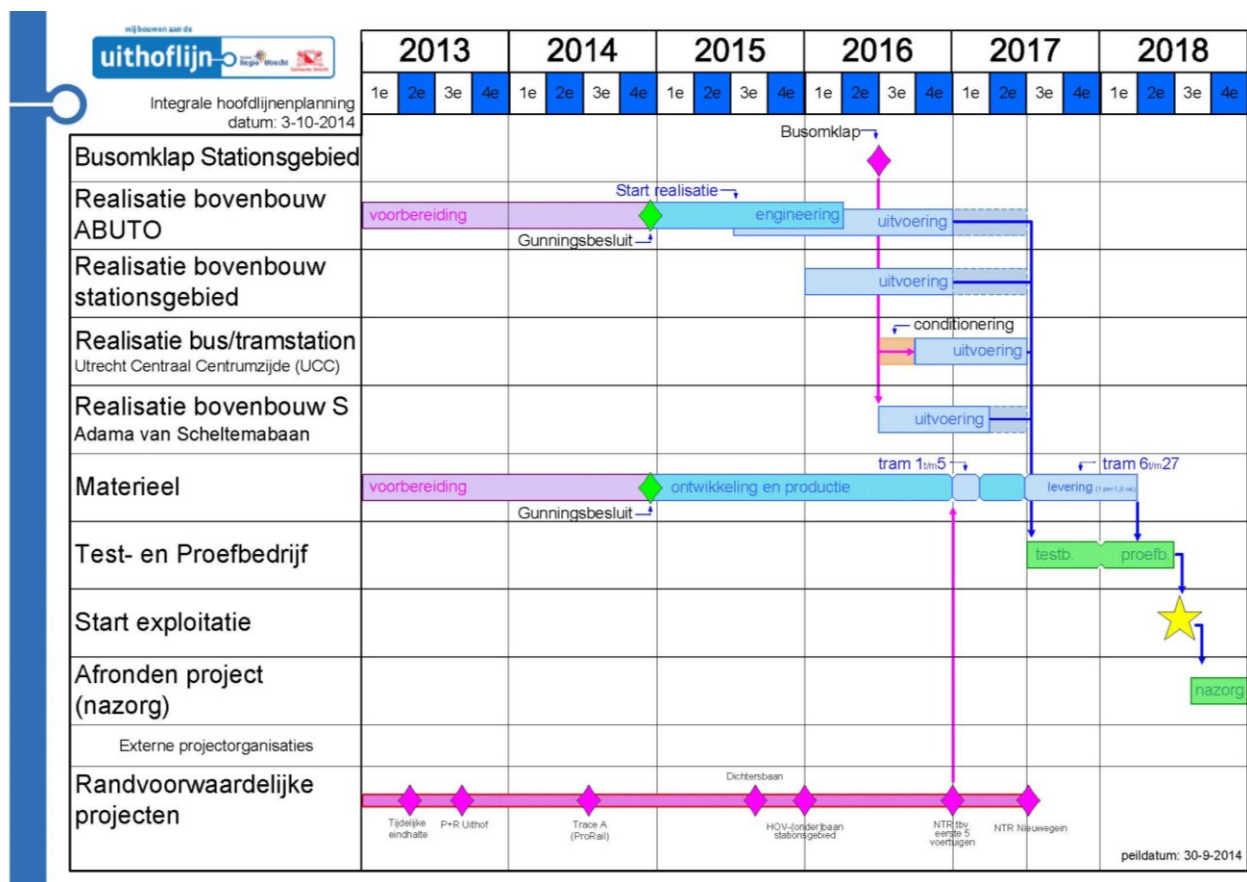
De conditionering van het tram-/busstation is gestart. Op 1 november 2016 wordt het terrein samen met de Adama van Scheltemabaan beschikbaar gesteld aan BAM voor de realisatie van de infrastructuur. De laatste tracédelen zijn dan overgedragen aan BAM.

Het realiseren van de tramvoertuigen verloopt volgens planning. Het eerste voertuig wordt conform planning eind 2016 verwacht in Nieuwegein. Het uitvoeren van het testbedrijf voor het materieel op de SUNIJ-lijn wordt in het derde kwartaal van 2016 verder uitgewerkt.

Blijvende zorg bestaat over de afzonderlijke en met elkaar samenhangende activiteiten die op het kritieke pad van het project liggen. Deze betreffen de Kabels en Leidingen in het Uithofgebied, de verwerking van een aangepast sectioneringsontwerp in het UO tracédeel Uithof, de nevenprojecten in het Stationsgebied uitgevoerd door de gemeente Utrecht en de nevenprojecten uitgevoerd door afdeling OV van provincie Utrecht. Door middel van intensieve afstemming met de betrokken partijen en sturing op de integrale planning wordt het kritieke pad gemonitord en waar nodig worden tijdig beheersmaatregelen getroffen.

Blijvende afstemming over de planning met opdrachtnemers en partners is van belang om de integrale planning van de Uithoflijn conform plan te realiseren. Teneinde de planning van de realisatie in het Stationsgebied te borgen wordt gewerkt aan het mitigeren van het planningsrisico. Dit plan leidt tot behoefte aan nadere besluitvorming in het derde kwartaal van 2016. Hierdoor gaat de status van de planning van geel (2015 H2) naar oranje.

Hieronder de vigerende planning op hoofdlijnen tot en met 2018.

7 Risico-ontwikkeling

status oranje

Per kwartaal actualiseert de projectorganisatie haar risico-analyse. De ontwikkeling van de omvang van de risico's van het afgelopen halfjaar ziet er als volgt uit, ten opzichte van het tweede halfjaar 2015:

- Een afname van € 1.361.770,- van de risico's - naar totaal € 31.653.830,-- (bestaande uit risico's materieel € 7.462.500,- en risico's infra € 24.191,330,--)
- De belangrijkste oorzaken van de afname van de risico's vanwege de infrastructuur zijn het herwaarderen van de risico's 156 (acceptatiedatum DO) en 112 (Verleggen van kabels en leidingen);
- De belangrijkste oorzaak van de stijging van de risico's vanwege het materieel vallen, is het hoger waarderen van risico 153a (Testen van CAF voertuigen op de SUNIJlijn, dat niet volgens planning kan plaatsvinden).

Inhoudelijk komen de volgende aandachtspunten naar voren:

- Ondanks de genomen maatregel om de mogelijkheid voor een tijdelijk spoor in het stationsgebied uit te werken, blijven de planningsrisico's in het stationsgebied (risico's 34a/b) het risicodossier domineren. De komende periode zal uitwijzen of de te verrichten conditioneringswerkzaamheden in het gebied tijdig zullen worden verricht, het tijdelijk spoor een effectieve maatregel kan zijn en of de werkzaamheden voor halte Utrecht Centraal Centrumzijde / Geïntegreerde Tafelconstructie t.b.v Het Platform ook kunnen starten.
- De ontwikkeling van de externe raakvlakken (zoals de hierboven genoemde punten) en de verwerking daarvan in Verzoeken Tot Wijzigingen met BAM vragen een grote inspanning van de projectorganisatie (risico 146).

Op grond van deze aandachtspunten is de status met betrekking tot de Risico-ontwikkeling van geel (2015 H2) gewijzigd naar oranje.